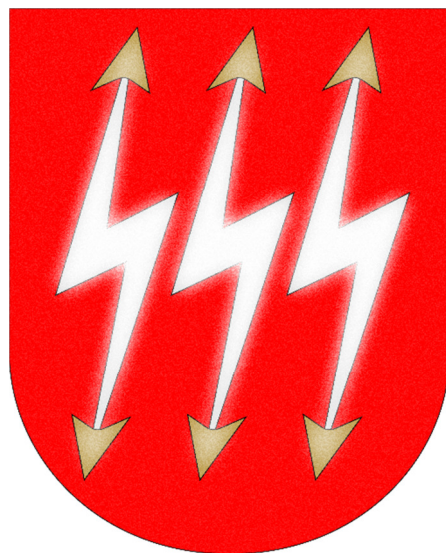

Imatran ympäristöohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

1 ALKUSANAT

Imatran kaupungin ympäristöohjelma on laadittu osana EAKR-rahoitteista *Etelä-Karjalan kuntien ympäristöohjelma* -hanketta. Hankkeessa laadittiin ympäristöohjelmat jokaiselle Etelä-Karjalan kunnalle sekä maakunnan yhteinen ympäristöohjelma. Ympäristöohjelmat on rakennettu jokaisen kunnan omat lähtökohdat ja tarpeet huomioiden positiiviseen keskittyen.

Imatran ympäristöohjelma on laadittu yhteistyössä kaupungin viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden, konserniyhtiöiden edustajien ja eri sidosryhmien, kuten asukkaiden ja paikallisen yritystoiminnan, kanssa. Laadintaan on kuulunut haastatteluja, työpajoja sekä asukastilaisuus ja -kysely. Imatralla laadintaprosessi on ollut poikkeuksellisen kattavaa: siihen ovat osallistuneet kaupunginjohtajan lisäksi johtavat viranhaltijat, konserniyhtiöiden toimitusjohtajat sekä tärkeimmät viranhaltijat. Ohjelman runko ja jäsentely perustuu LCA Consultingin asiantuntijoiden jaotteluun, mutta ohjelman viimeisestä muotoilusta ovat vastanneet kaupunkikehitys ja tekniset palvelut sekä ympäristötoimien johtavat viranhaltijat.

Kattavalla laadintaprosessilla on pyritty siihen, että mahdollisimman moni kaupunkikonsernin toiminnallinen yksikkö on sitoutunut ympäristöohjelmaan ja laadinta on lisännyt toimijoiden tietoisuutta ohjelman tavoitteista ja toimenpiteistä. Ympäristöohjelman asukaskyselyyn vastasi 90 kunta-laista ja kyselyn tuloksista on koottu tämän ohjelmapaperin loppuun kaksi erillistä liitetiedostoa.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2015 aikana tunnistettiin Imatran vahvuudet ja kehityskohteet sekä hahmoteltiin tavoitteita, joita näillä osa-alueilla halutaan tulevaisuudessa saavuttaa. Kevään 2016 aikana on kartoitettu toimenpiteet, joita toteuttamalla Imatra voi saavuttaa tavoitteensa. Osa-alueille on asetettu seurantamittareita, joilla voidaan seurata ohjelman toteutumista.

Tämä ympäristöohjelma tulee korvaamaan Imatralla aiemmin voimassa olleen Ilmasto-ohjelman, joka on tullut voimaan 2009. Osana Ilmasto-ohjelmaa Imatralla laaditaan vuosittain CO₂-raportti kaupungin alueella syntyvistä kasvihuonekaasupäästöistä eri sektoreihin jaoteltuna.

Viime vuosina Imatralla on toteutettu monia hankkeita, joilla on myönteisiä vaikutuksia kaupungin ympäristövaikutuksiin ja joissa on erityisesti panostettu uusiutuvuuden teemaan koskien sekä konkreettisia ympäristöresursseja sekä toimintamalleja: uusiutuvuus nähdään Imatralla osana kaikkea kaupungin toimintaa ja palveluja. Uusiutuvuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä myös strategista tavoitetta siitä, että kaupunki on valmis tekemään rohkeita päätöksiä ja uskallusta kokeilla erilai-

sia ratkaisuja kaupungin toiminnassa. Tämä edellyttää avoimen keskustelukulttuurin juurruttamista kaupungin työntekijöiden toimintatavaksi.

Uusiutuviin energialähteisiin perustuva energiantuotanto nähdään Imatralla merkittävänä vahvuutena. Kaukolämmön tuotannossa Imatralla on siirrytty maakaasusta uusiutuvaan energiaan vuoden 2016 alussa. Imatran läpi virtaavassa Vuoksessa on kaksi Fortumin omistamaa suuren mittaluokan vesivoimalaitosta, joille on vuosina 2014–2015 toteutettu mittavat peruskorjaukset. Näistä vesivoimalaitoksista toinen, Imatran voimalaitos, on teholtaan ja tuotannoltaan Suomen suurin.

Imatralla on runsaasti teollisuutta. Metsäteollisuuden toimija Stora Enson Imatran tehtaot Kaukopää ja Tainionkoski hyödyntävät uusiutuvaa energiaa. Kaukopään ja Tainionkosken tehdasalue on maailman suurin nestepakkauskartongin valmistaja ja kesän 2016 korvalla saadut uutiset Stora Enson investoinneista Imatralle entisestään vahvistavat tätä asemaa. Imatralla toimiva Ovako Imatra Oy Ab käyttää raaka-aineenaan kierrätysmetallia, jolloin säästetään raaka-ainetta neitseellisen raaka-aineen käyttöön verrattuna. Ovako on yhtiönä Pohjoismaiden suurin rautaromun hyötykäyttäjä. Teollisuuden toimijat ovat parantaneet päästöjen käsittelyä merkittävästi, jolloin negatiiviset ympäristövaikutukset ilmaan ja vesistöihin ovat pienentyneet.

Ympäristöohjelman yhteydessä on muistettava, että vanhan määritelmän mukaan ”ympäristö on sitä mikä ympäröi meitä”. Ympäröivä todellisuutemme on siis muutakin kuin ekologista ympäristöä. Imatran tapauksessa ekologisesti määritelty ympäristö täydentyy ympäristön sosiaalisilla ja kulttuurisilla merkityksillä. Ympäristökäsitystä lähestytään ohjelmassa laajasti ja ymmärryksellä siitä, että kaikilla toimijoilla – kaupungin vastuualueyksiköillä, konserniyhtiöillä, tärkeimmillä sidosryhmillä sekä asukkailla – on vastuuta ympäristöstä.

Imatralla, 26.5.2016

Topiantti Äikäs

Kaupunkikehitysjohtaja

2. VAHVUUDET

Imatran kaupungin vahvuudet on tunnustettu työryhmissä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ympäristöohjelman laadinnan aikana.

<p>Kaupunkisuunnittelu ja kaupunki-infra</p>	<p><i>Imatralla toimitaan rationaalisesti ja ketterästi suunnittelussa ja toteutuksessa.</i></p> <p><i>Kaupungin kehityshistoriasta johtuva hajanainen kaupunkirakenne on mahdollisuus, jossa asumisen ja yrittämisen vaihtoehtoja laajennetaan tiivistäen.</i></p>
<p>Puhtaat vesistöt ja luontoympäristö</p>	<p><i>Puhtaista vesistöistä ja luontoympäristöstä ammennetaan elinvoimaa ja hyvinvointia asukkaille ja matkailijoille.</i></p> <p><i>Imatralla on paljon rantaa ja puhtaita vesistöjä, kuten Saimaa, Immalanjärvi ja Vuoksi.</i></p> <p><i>Luontoympäristö on runsasta ja alueen geologia ja biologia ovat tunnusomaisia, kuten Laatokan-Karjalan lehtoalue Vuoksen rantamailla.</i></p> <p><i>Imatra kuuluu Saimaan Geopark-alueeseen.</i></p>
<p>Energiantuotanto ja -kulutus</p>	<p><i>Fortum kehittää edelleen vesivoimatuotantoa Imatralla, mikä on tärkeä imagoulottuvuus kaupungille.</i></p> <p><i>Kaukolämmössä on siirrytty uusiutuviin energialähteisiin.</i></p> <p><i>Aurinkoenergian tuotantoa lisäävä hanke on viritteillä.</i></p> <p><i>Suurteollisuus (Stora Enso) käyttää myös uusiutuvia energialähteitä.</i></p>
<p>Yhteisöllinen ymmärrys ja ketteruus</p>	<p><i>Poliittiset päättäjät, virkakunta, kuntalaiset, teollisuus ja yrittäjät toimivat yhdessä.</i></p> <p><i>Karjalainen luonne on imatralaisia kokoava voima: joustavuus, ketteruus, avarakatseisuus ja sopeutuminen.</i></p> <p><i>Digitaalisuus mahdollistaa uudenlaisia ratkaisuja: ”digipolku” kehittämisessä, suunnittelussa ja toteutuksessa.</i></p>

3. KEHITYSKOhteet

Vastaavasti kuin vahvuudet, kehityskohteet on tunnistettu yhdessä sidosryhmien kanssa ympäristö-ohjelman laadintatyön aikana.

<p>Liikenne ja liikkuminen</p> <p>Kaupunkisuunnittelun haasteet historiasta ja taustasta johtuen hajanaisessa yhdyskuntarakenteessa</p>	<p><i>Liikenteen ja liikkumisen osalta Imatralla tuottaa haasteita hajanainen yhdyskuntarakenne.</i></p> <p><i>Huomioitavia asioita ovat katujen kunto, kevyen liikenteen väylät, terveydenhuollon kuljetukset ja raideliikenne. Lisäksi selvittävänä on mahdollinen uusi silta Mansikkalasta Vuoksen yli.</i></p> <p><i>Julkisen liikenteen osalta uusi joukkoliikennejärjestelmä on tulossa syksyllä 2016. Joukkoliikennejärjestelmän osalta tavoitellaan vähäpäästöisyyttä. Pidemmällä aikavälillä järjestelmän toimintaa seurataan ja kehitetään.</i></p>
<p>Perusinfrastruktuurin verkosto: omaisuuden hallinta ja hoito</p> <p>Kaupunkisuunnittelun haasteet historiasta ja taustasta johtuen hajanaisessa yhdyskuntarakenteessa</p>	<p><i>Katu-, vesi-, viemäri- ja kaukolämpöverkostojen kunnosta huolehtiminen on tulevaisuudessa tärkeässä roolissa Imatralla.</i></p> <p><i>Jätevesien käsittelyyn liittyen runkoputkien kunnosta ja hulevesien hallinnasta tulee huolehtia. Suunnitteilla on lisäksi jätevedenpuhdistamon uusiminen.</i></p> <p><i>Kaikissa hankinnoissa pyritään huomioimaan ympäristövaikutukset.</i></p>
<p>Pohjavedet ja vedenottamot</p>	<p><i>Vedenottamoiden toimintaan liittyvät aina suuret riskit häiriötilanteissa ja riskit huomioidaan valmiussuunnitelmassa.</i></p> <p><i>Vedenottamoita halutaan kehittää tulevaisuudessa.</i></p>
<p>Viestintä ja ympäristökasvatus</p>	<p><i>Ympäristökasvatuksen ja -koulutuksen vaikuttavuutta pyritään lisäämään entisestään osana opetusta.</i></p> <p><i>Ympäristöasiat, niistä viestintä ja keskustelu ovat usein liian abstraktilla tasolla, jotta ympäristöasiat kiinnostaisivat kuntalaisia.</i></p> <p><i>Ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden lisäämisen tulee olla jatkuvaa toimintaa ja eri toimijoiden ymmärrystä ympäristöasioista tulee lisätä jatkuvan parantamisen näkökulmasta.</i></p>
<p>Digitalisoinnin mahdollisuudet</p>	<p><i>Tavoitteena on, että kaikilla relevanteilla toimialoilla hyödynnetään tulevaisuudessa digitalisoinnin ja automaation tuomia mahdollisuuksia.</i></p>

4. TAVOITETILAT JA TOIMENPIDESUUNNITELMA

4.1 Kaupunkisuunnittelu ja kaupunki-infra

Imatran kaupungin kehityshistoriasta johtuva hajanainen kaupunkirakenne nähdään mahdollisuutena: asumisen ja yrittämisen vaihtoehtoja laajennetaan tiivistäen. Ympäristöohjelman laadinta osuu ajankohtaan, jolloin Imatran kaupunki on ottanut käyttöönsä uuden kaupunkistrategian (”Imatra tekee tulevaisuuden”). Strategiaa jalkautetaan organisaatioon erityisten kehittämissuunnitelmien (koryhmien) työn kautta. Ympäristöohjelmalla on vaikutusta moneen kehittämiskoriin ja tämän ohjelman tavoitteita on arvioitu rinnan strategiatyön kanssa. Lisäksi Imatran kaupunki on aloittanut yleiskaavan, joka tähtää vuoteen 2040, valmistelun. Yleiskaava tarkentuu elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseen ja ympäristöohjelma antaa lähtökohtia myös yleiskaavan laatimiselle.

Strategiatyön, yleiskaavan laatimisen ja ympäristöohjelmatyön pohjalta Imatralla ollaan tarvittaessa valmiita ryhtymään rohkeisiin toimenpiteisiin yleisten alueiden pinta-alan supistamiseksi, jotta korjausvelka saadaan haltuun.

Tavoitteet

*Imatrasta kompakti kaupunki, jonka eri asuinalueet ovat vetovoimaisia, elinvoimaisia ja viihtyisiä.
Kaupunki-infra vastaa asukkaiden toiveita ja lisää näin kuntalaisten elinvoimaisuutta ja tyytyväisyyttä.*

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Imatrasta kompakti kaupunki, jonka eri asuinalueet ovat vetovoimaisia, elinvoimaisia ja viihtyisiä. Kaupunki-infra vastaa asukkaiden toiveita ja lisää näin kuntalaisten elinvoimaisuutta ja tyytyväisyyttä.	Kaupunkisuunnitteluun laaditaan kokonaisvaltainen strategia kaupunkirakenteen tiivistämiseksi.	Kaupunkisuunnittelu (yleiskaavaprosessi)	2016–2019
	Laadittua kaupunkisuunnittelun strategiaa sitoudutaan noudattamaan niin luottamushenkilöiden kuin virkakunnan toimesta.	Päätöksenteko, kaupunkikonserni	Jatkuvaa
	Kerätään kuntalaisten toiveita ja näkemyksiä kaupunki-infran tulevaisuudennäkymistä asukaskyselyllä.	Kaupunki-infrasta vastaava organisaatio	Joka toinen vuosi

<p>Imatrasta kompakti kaupunki, jonka eri asuinalueet ovat vetovoimaisia, elinvoimaisia ja viihtyisiä.</p> <p>Kaupunki-infra vastaa asukkaiden toiveita ja lisää näin kuntalaisten elinvoimaisuutta ja tyytyväisyyttä.</p>	<p>Hyödynnetään saneeraus- ja täydennyskaavoja tiivistämislinjan toteuttamisessa (esim. keskusta-alueen virkistysalueet, jotka ovat tällä hetkellä todellisuudessa "joutomaata")</p>	<p>Kaupunkikehitys, tekniset palvelut</p>	<p>Jatkuva</p>
	<p>Kiinnitetään huomioita yleisen huolellisuuden periaatteen noudattamiseen siisteysasioissa, esimerkiksi rakennustöiden jälkeestä riittävästä siistimisestä huolehtiminen.</p>	<p>Jokainen kaupunkikonsernin työntekijä</p>	<p>Jatkuva</p>
	<p>Tehdään kartoitus ja laaditaan listaus tiivistämislinjan mukaisista vapaista tonteista (sekä nyt vapaana olevista että uusista potentiaalisista).</p>	<p>Kaupunkisuunnitteluyksikö ja uusi myynti- ja markkinointiorganisaatio</p>	<p>2016–2017</p>
	<p>Tehdään vapaat tontit ostajalle houkuttelevimmiksi siistimällä niitä.</p> <p>Selvitetään mahdollisuudet ja hyödynnetään tuki-työllistettyjä ja muita sopivia työntekijäryhmiä tyhjillään olevien tonttien siistimisessä.</p>	<p>Kaupunkisuunnitteluyksikö ja kaupunki-infrasta vastaava organisaatio</p>	<p>2016–2017</p>
	<p>Pohditaan sopivaa aktivointitapaa yksityisomistuksessa sekä myynnissä olevien vanhojen kiinteistöjen remontoinnin ja saneerauksen innostamiseksi.</p>	<p>Kaupunkisuunnittelu (kaavoitus ja rakennusvalvonta)</p>	<p>Jatkuva</p>
	<p>Selvitetään mahdollisuudet tyhjillään olevien tonttien rakentamisen aktivoimiseksi esimerkiksi kiinteistöveron sallimin keinoin</p>	<p>Kaupunki-infrasta vastaava organisaatio yhdessä kaavoituksen ja konserniyhtiön kanssa</p>	<p>Jatkuva</p>
<p>Tavoite</p>	<p>Toimenpiteet</p>	<p>Vastuutaho</p>	<p>Aikataulu</p>

Seurantamittarit
Asukaskyselyn tulokset
Tiivistämislinjauksen mukaiset myydyt tontit (kpl)
Tiivistämislinjauksen mukaiset haetut rakennusluvut (kpl)

4.2 Puhtaat vesistöt ja luontoympäristö

Imatralla on useita vesistöjä, kuten Saimaa, Immalanjärvi ja Vuoksi sekä paljon vaihtelevaa luontoympäristöä. Imatran tavoitteena on lisätä ympäröivän luonnon arvostusta niin, että alueen kiinnostavat ja merkittävät luontokohteet pidetään kunnossa ja niitä voidaan hyödyntää matkailussa.

Tavoitteet

Vuoksi on nostettu omaan ainutlaatuiseen arvoonsa.

Kuntalaiset saadaan sitoutettua paremmin kunnioittamaan luonto- ja ympäristöarvoja, jolloin he myös omaehtoisesti muuttavat toimintatapojansa ympäristöä paremmin huomioivaksi sekä ammentavat elinvoimaa ympäröivästä luonnosta.

Saimaan saariston ja Maisemarannan suunnittelualueen vetovoiman hallittu hyödyntäminen ja modernin saaristolaisuuden luominen vau!-alueeksi.

Vesistöjen tila on erinomainen tai hyvä.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Vuoksi on nostettu omaan ainutlaatuiseen arvoonsa.	Perustettavan Vuoksi-ohjausryhmän toimesta Vuoksen kokonaisvaltainen kehittäminen ja sen vahvuuksien hyödyntäminen sekä omaan arvoonsa nostaminen.	Kaupunginjohtajan asettama Vuoksi-ohjausryhmä	2016
	Tiedostetaan Vuoksen merkitys Imatran imagossa ja tuodaan sitä esiin omalla sektorilla omassa toiminnassa.	Jokainen kaupunkikonsernin työntekijä	Jatkuvaa
	Vuoksen eliöstön elinolosuhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen.	Kaupunkikehitys, tekniset palvelut, ympäristötoimi	Jatkuvaa

Kuntalaiset saadaan sitoutettua paremmin kunnioittamaan luonto- ja ympäristöarvoja, jolloin he myös omaehtoisesti muuttavat toimintatapojansa ympäristöä paremmin huomioivaksi sekä ammentavat elinvoimaa ympäröivästä luonnosta.	Kartoitetaan Imatran kiinnostavat luontokohteet ja hyödynnetään tuotteistamalla niistä sopivimmat: laaditaan kokonaisvaltainen tarkastelu ja kartoitus luontoympäristön nykyisestä tilasta	Kaupunkisuunnitteluyksikkö (kaavoitus), ympäristötoimi	2017
	Lisätään luontokohteista tietoa, niin että se on paremmin kuntalaisia ja matkailijoita kohtaavaa	Kaupunkikehitys, täsmen-tyvä matkailuorganisaatio	Jatkuvaa
	Kartoitetaan aktiivisesti erilaisia mahdollisuuksia luontoon ja ympäristöön liittyvien hankkeiden aloittamiseksi ja toteuttamiseksi	Yhteistyö asukasyhdistysten kanssa	Jatkuvaa
	Ylläpidetään luonto- ja teemareitit kuntalaisten ja matkailijoiden käyttöön.	Kaupunki-infrasta vastaava organisaatio yhdessä KI-PA:n kanssa	Jatkuvaa
Saimaan saariston ja Maisemarannan suunnittelualueen vetovoiman hallittu hyödyntäminen ja modernin saaristolaisuuden luominen vau-alueeksi.	Mahdollistetaan kaavoituksella (Imatra ja maakuntakaava) ja toteutetaan Saimaan rannan hallittu hyödyntäminen.	Kaupunkisuunnittelu (yleis-kaavaprosessi)	2017 →
	Pyritään yhteistyössä muiden Saimaan alueen kuntien kanssa pohtimaan yhteistä linjaa rantamaiden käytöstä	Imatra, Lappeenranta ja Ruokolahti	Jatkuvaa
Vesistöjen tila on erinomainen tai hyvä.	Jokainen, joka käyttää Vuoksea joko vedenottoon tai lumenkaatopaikkana, toimii vastuullisesti ja ohjeiden mukaan.	Vastuulliset toimijat	Jatkuvaa
	Toteutetaan vesiensuojeluhankkeita Saimaalla, Vuoksella ja Immalanjärvellä sekä muissa vesistöissä.	Ympäristötoimi, kaupunkikonserni	Jatkuvaa
	Hulevesien vesistöön johtamisessa ja ojituksessa huomioidaan vesiensuojelunäkökulma esimerkiksi kosteikkorakentamisella	Kaupunki-infrasta vastaava organisaatio	Jatkuvaa
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu

Seurantamittarit
Vuoksi-ohjausryhmän laatimien kehittämistoimenpiteiden tai hankkeiden määrä (kpl)
Kunnostetut luontokohteet (kpl)
Yhteistyöhankkeiden lukumäärä Saimaan, Vuoksen ja Immalanjärven ranta-alueiden kehittämiseen (kpl)
Vesistöjen kuormituksen vähentämiseen liittyvien hankkeiden ja projektien lukumäärä (kpl)

4.3 Energiantuotanto ja energiankulutus

Imatra haluaa profiloitua uusiutuvan energian kaupunkina. Imatralla kaukolämmön tuotannossa on siirrytty vuoden 2016 alussa maakaasusta uusiutuvaan energiaan uuden biolämpölaitoksen myötä. Suomen suurin vesivoimala sijaitsee Imatralla. Imatran tavoitteena on lisätä myös muiden uusiutuvien energialähteiden, kuten aurinkoenergian käyttöä. Energiatehokkuuden parantaminen ja energiankulutuksen vähentäminen kuuluvat ohjelman tavoitteisiin.

Energiantuotanto

Imatra profiloituu uusiutuvan energian kaupunkina.

Pyrkimyksenä on, että kaikki energia tuotetaan Imatralla uusiutuvilla energialähteillä.

Energiankulutus

Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan energiatehokkuuden näkökulma ja energiankäyttö.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Imatra profiloituu uusiutuvan energian kaupunkina.	Selvitetään mahdollisuus liittyä HINKU-verkostoon.	Kaupunkikehitys, Ympäristötoimi	2016
Kaikki energia pyritään tuottamaan Imatralla uusiutuvilla energialähteillä.	Seurataan energiantuotanto ja energian siirtoteknologioiden kehitystä aktiivisesti.	Imatran Lämpö	Jatkuvaa
	Selvitetään mahdollisuudet hyödyntää Imatran suurteollisuuden hukkaenergiavirtoja.	Imatran Lämpö, Ympäristötoimi, kaupungin johto	Jatkuvaa
	Kartoitetaan aurinkoenergialle soveltuvat kohteet.	Kaupunkikehitys	2017
	Kannustetaan ja ohjeistetaan asukkaita korvaamaan fossiilisiin polttoaineisiin perustuvat erillislämmitysjärjestelmät uusiutuvaan energiaan perustuvilla järjestelmillä tai lämpöpumpuilla.	Rakennusvalvonta, Ympäristötoimi	Jatkuvaa

Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan energiatehokkuuden näkökulma ja energiankäyttö.	Laaditaan ohjeistus kunnan työntekijöille energiansäästömahdollisuuksista ja jaetaan hyviä käytäntöjä.	Tilahallinta (Hatupa), Tilalaitos, sisäinen viestintä	Jatkuvaa
	Jokainen kiinnittää huomiota omalla osallaan energian käyttöön laaditun ohjeistuksen mukaisesti: sammutetaan tietokoneet ja älylaitteista turhat sovellukset jne.	Jokainen kaupungin työntekijä	Jatkuva
	Julkisten rakennusten energiatehokkuutta parannetaan sekä korjausrakentamisessa että uudiskohteissa kehittämällä automaatiota ja energian säätöjä. Toteutetaan energiakartoituksia kaupungin kiinteistöille.	YH-Rakennuttaja Oy, Tilahallinta, DigiLab	2017
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu

Seurantamittarit
Uusiutuvan energian kulutus osuus koko energian kulutuksesta vuositasolla
Kaupungin kiinteistöjen kokonaisenergiankulutus ($MWh_e/m^2_{\text{lämmitetty}}$, $MWh_h/m^2_{\text{lämmitetty}}$)

4.4 Yhteisöllinen ymmärrys ja yhteisöllinen ketteruus

Imatralla halutaan edistää yhteisöllistä ja ketterää toimintatapaa kaupunkikonsernin toiminnassa. Yhteisöllisellä ymmärryksellä tarkoitetaan muiden mielipiteiden kunnioittamista: annetaan tilaa erilaisille mielipiteille ja uusille ajatuksille. Tavoitteena on, että eri tahot pyrkivät kohti yhteisiä tavoitteita ja mielipiteitä voidaan vaihtaa avoimesti hyvässä ilmapiirissä. Tarvittaessa uskalletaan tehdä rohkeita valintoja.

Tavoitteet

Karjalainen henki kannattelee kaupunkia: rohkeus, ennakkoluulottomuus, uteliaisuus

Kaupungin harjoittama politiikka on ennakoitavaa ja asioita viedään yhdessä sovittuun suuntaan.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Karjalainen henki kannattelee kaupunkia: rohkeus, ennakkoluulottomuus, uteliaisuus	Tuodaan toimintamalli kaupungin työntekijöiden tietoisuuteen: Imatralla halutaan toimia avoimesti ja keskustelevasti	Kaupungin johto, ylimmät luottamushenkilöt	Jatkuvaa
Kaupungin harjoittama politiikka on ennakoitavaa ja asioita viedään yhdessä sovittuun suuntaan.	Kasvatetaan virkakunnan keskinäistä sekä virkakunnan ja poliitisten päättäjien välistä luottamusta toistensa osaamiseen. Varmistetaan riittävä tiedonjako eri toimijoiden ja sidosryhmien välillä.	Kaupungin johto, viestintä, päättäjät ja lopulta jokainen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö	Jatkuvaa
	Tavoitteen kirkastaminen keskustelun kautta ja hyvä sisäinen viestintä, joka tukee omaaloitteellisuutta ja antaa tilaa tehdä yhteistä viestiä oman näköisesti tunnetuksi.	Kaupungin johto, viestintä, päättäjät ja lopulta jokainen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö	Jatkuvaa

<p>Karjalainen henki kannattelee kaupunkia: rohkeus, ennakkoluulottomuus, uteliaisuus</p> <p>Kaupungin harjoittama politiikka on ennakoitavaa ja asioita viedään yhdessä sovittuun suuntaan</p>	<p>BIM-toimintamallin (tietomallintamisen) hyödyntäminen: otetaan eri toimijat ja sidosryhmät kehitysprojekteihin mukaan, jotta vältetään siiloutumista. Muutetaan toimintakulttuuria avoimeksi vapaan keskustelun myötä.</p>	<p>Kaupunkikehitys, YH-Rakennuttaja, toteuttajat</p>	<p>2016</p>
	<p>Kaupunki sitoutuu ympäristöohjelman tavoitteisiin, jotka ovat tiiviissä integraatiossa kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa: ympäristöohjelmaa päivitetään jatkossa kaupunkistrategiaan tavoitteisiin peilaten.</p>	<p>Kaupungin johto, viestintä, päättäjät ja lopulta jokainen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö</p>	<p>Jatkuvaa</p>
<p>Tavoite</p>	<p>Toimenpiteet</p>	<p>Vastuutaho</p>	<p>Aikataulu</p>

Seurantamittarit

Tämän tavoiteosan mittaristoa tarkastellaan myöhemmin, osana ympäristöohjelman toteutustyötä.

4.5 Liikenne ja liikkuminen

Liikenteen ja liikkumisen osalta Imatralla haasteita tuottaa laaja yhdyskuntarakenne. Julkisen ja kevyen liikenteen edellytyksiä parannetaan ja liikenteen sekä liikkumisen tulevaisuuden mahdollisuuksiin suhtaudutaan avoimesti.

Tavoitteet

Parannetaan kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen edellytyksiä.

Hyödynnetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti tekniikan kehityksen ja digitalisaation mahdollisuuksia liikennejärjestelyjen ja liikenteen kehittämisessä.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Parannetaan kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen edellytyksiä. Hyödynnetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti tekniikan kehityksen ja digitalisaation mahdollisuuksia liikennejärjestelyjen ja liikenteen kehittämisessä.	Parannetaan kevyen liikenteen palveluita (kevyen liikenteen verkostojen kunto ja kattavuus yhteydessä koulu- ja palveluverkko-suunnitteluun, esteettömyys jne.)	Kaupunkikehitys, liikennesuunnittelu	2016
	Selvitetään Vuoksen ylittävän uuden sillan rakentamismahdollisuuksia Keskuskadun jatkeeksi.	Kaupunkisuunnittelu (yleiskaavaprosessi)	2017
	Seurataan ja selvitetään maakuntaorganisaation roolin kehittämistä joukkoliikenteen järjestämisen osalta.	Kaupunkikehitys	2017
	Selvitetään uusia joukkoliikenteen vaihtoehtoisia ratkaisuja ennakkoluulottomasti sekä tietä rautatieliikenteen osalta mm. seuraavien osalta: <ul style="list-style-type: none"> - kaksoisraide - 8-linja Imatran sisäisen joukkoliikenteen järjestämisessä - taajamajunayhteydet: Imatran sisällä, Imatra-Lappeenranta, Imatra-Venäjä - sähköautot ja -bussit sekä kuskittomat autot 	Kaupunkisuunnittelu, liikennesuunnittelu, DigiLab	2016–2019

<p>Parannetaan kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen edellytyksiä.</p> <p>Hyödynnetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti tekniikan kehityksen ja digitalisaation mahdollisuuksia liikennejärjestelyjen ja liikenteen kehittämisessä.</p>	<p>Julkisen liikenteen kaluston kehittäminen asteittain: ohjataan julkista liikennettä toimimaan ympäristöystävällisemmin ja asiakaslähtöisemmin.</p>	Kaupunkikehitys	2016–2019
	<p>Selvitetään ja edesautetaan digitalisoinnin mahdollisuuksia joukkoliikenteessä (esim. maksaminen, aikataulut, ajoneuvot kartalla -sovellukset jne.)</p>	DigiLab, liikennesuunnitelu	2017
	<p>Selvitetään MaaS (Mobility as a service) -järjestelmän ja Ubermatkustamisen mahdollisuudet Imatralla ja lähdetään rohkeasti kokeilemaan erilaisia järjestelmiä liikennejärjestelyissä.</p>	DigiLab, liikennesuunnitelu, kaupunkikehitys	2017
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu

Seurantamittarit

Liikenteen kehittämiseen varattu budjetti

- kevyt liikenne (€/a)
- julkinen liikenne, bruttomallin tuotto (€/a)

Hankkeiden ja selvitysten lukumäärä liikennejärjestelyjen kehittämisen mahdollisuuksista (kpl)

4.6 Infraverkosto – omaisuuden hallinta ja hoito

Kuten liikenteen ja liikkumisen osalta, myös muun perusinfrastruktuurin haasteena on hajanainen yhdyskuntarakenne. Imatralla onkin infran verkostoa huomattava määrä suhteutettuna Imatran asukaslukuun. Tämä johtuu sekä hajanaisesta yhdyskuntarakenteesta että omakotitalovaltaisesta rakentamisesta kaupungissa. Perusinfrastruktuuriin kuuluvat liikenne- ja energiahuollon verkostot ja vesihuolto eli puhtaan veden otto ja puhdistus, jakelu, viemäriverkosto sekä jäteveden puhdistus. Tavoitteena on kohdistaa infran ylläpidosta aiheutuneet kustannukset tarkemmin niiden käyttäjille. Tiiviin asumisen alueilla infrastruktuurin hallinta on asukkaalle kustannustehokasta, kun väljemmän asumisen alueilla asukkaan infraan liittyvät kustannukset ovat suhteessa suuremmat.

Tavoitteet

Perusinfra pidetään hyvässä kunnossa.

Infran ylläpidosta aiheutuvat kustannukset kohdistetaan tarkemmin käyttäjille toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Hankinnoissa huomioidaan ympäristönäkökulma.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Perusinfra pidetään hyvässä kunnossa.	Kaikessa kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioidaan elinkaarikustannukset rakentamiskustannusten sijaan.	Kaupunkisuunnittelu, infra-yksikkö	Jatkuvaa
	Huolehditaan perusinfran korjauksesta tarkoituksenmukaisesti kaikilla alueilla, jotta vältetään alueiden autioitumista.	Infra-yksikkö	2017–
	Imatran jätevedenpuhdistamon saneeraus.	Imatran Vesi	2017–
	Hoidetaan aktiivisesti infran korjausvelkaa huolehtimalla puhtas- ja jätevesiputkiston kunnosta sekä hulevesien hallinnasta ja huomioiden hulevesien kuormituksen vähentäminen	Imatran Vesi, infra-yksikkö, ympäristötoimi, kaupunkisuunnittelu	Jatkuvaa

Perusinfra pidetään hyvässä kunnossa.	Tehdään riskikartoitus vesiverkostojen mahdollisista vuoto- kohdista ja laaditaan saneeraus- suunnitelma	Imatran Vesi, infra-yksikkö	2016
Infran ylläpidosta aiheutuvat kustannukset kohdistetaan tarkemmin käyttäjille toteu- tuneiden kustannusten mu- kaisesti.	Laaditaan läpinäkyvä ja hyvin perusteltu rahoituspohjainen malli sekä suunnitelmat perusinf- rastruktuurin verkostojen hallin- taan. Infrastruktuurille määritel- lään eri alueille eri palvelutasot, joiden mukaisesti infraa ylläpide- tään.	Infra-yksikkö, lautakunta	2016
Hankinnoissa huomioidaan ympäristönäkökulma.	Laaditaan yhteinen ohjeistus hankintayksiköille. Huomioidaan hankinnoissa elinkaariajattelu ja energianäkökulma: energiate- hokkuus ja tuotteiden valmista- minen uusiutuvalla energialla.	Ympäristötoimi, hankin- tayksikkö (Hatupa)	2016
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu

Seurantamittarit

Korjausvelka / Kaupunki-infran parantamiseen varattu budjetti

Vuosittaiset yleiset ympäristöinvestoinnit

Tarjouspyynnöt, joissa kestävyys tai paikallisuus huomioitu kriteerinä (kpl tai %) suhteessa kaikkiin tarjous- pyyntöihin.

4.7 Pohjavedet ja vedenottamot

Imatralla otetaan vettä Hiekkoinlahden, Myllypuron ja Korvenkannan pohjavedenottamoilta ja pintavetenä Immalanjärvestä. Tavoitteena on päästä eroon veden tuhlauksesta ja huolehtia vedenottamoiden sekä pohjavesialueiden kunnosta.

Tavoitteet

Imatralla ei tuhleta puhdasta vettä.

Vedenottamoihin liittyvät riskit on minimoitu.

Pohjavesien kunnosta huolehditaan ja puhtaan veden riittävyys turvataan pitkälle tulevaisuuteen.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Imatralla ei tuhleta puhdasta vettä.	Laaditaan ohjeistus ja jaetaan hyviä käytäntöjä veden käytön vähentämiseen liittyen, esim. ilmoitetaan vuotavista kohteista jne.	Imatran Vesi, ympäristötoimi	Jatkuvaa
	Jokainen työntekijä ottaa omalla toiminnallaan vastuun veden käytöstä.	Jokainen kaupungin työntekijä	Jatkuvaa
	Suunnitellaan ja toteutetaan kaksivesijärjestelmän testaus- tai pilottikohde.	Kaupunkisuunnittelu, infra-yksikkö, ympäristötoimi, rakennusvalvonta, alan johtavat asiantuntijayritykset	2017
	Tehdään kunnan kiinteistöissä veden käytön kartoitus ja hankitaan vettä säästäviä saniteettikalusteita.	Jokainen kaupungin työntekijä	Jatkuvaa

Vedenottamoihin liittyvät riskit on minimoitu.	Huolehditaan vedenottamoilla ja niihin liittyvien asioiden piirissä työskentelevien henkilöiden riittävästä osaamisesta ja ammattitaidosta sekä riskien ymmärtämisestä.	Imatran Vesi	Jatkuvaa
	Kokonaisvaltaisen järjestelmähallinnan kautta tunnistetaan ja minimoidaan riskit.	Kaikki toimijat	Jatkuvaa
	Selvitetään maalämpökaivojen ja muiden tekniikoiden aiheuttamat riskit ja laaditaan ohjeistus tarvittavista varoalueista.	Rakennusvalvonta	Jatkuvaa
	Valmiussuunnitelma ja pohjavesiensuojelusuunnitelmat pidetään ajan tasalla vedenottamoihin liittyvien riskien minimoimiseksi.	Kaupunkikehitys, ympäristötoimi, Imatran Vesi, EK-Pelastuslaitos	Jatkuvaa
	Huolehditaan riittävästä turvallisuusvalvonnasta vedenottamoilla ja muilla mahdollisilla riskialueilla ja -kohteilla.	Imatran Vesi	2017
Pohjavesien kunnosta huolehditaan ja puhtaan veden riittävyys turvataan pitkälle tulevaisuuteen.	Noudatetaan pohjavesien suoje-lusuunnitelmaa ja huolehditaan tarvittavasta lisävalvonnasta ja tarkastuksista merkittävimpiin riskikohteisiin.	Ympäristötoimi, EK Pelastuslaitos	Jatkuvaa
	Selvitetään maalämpökaivojen ja muiden tekniikoiden sijoittumisen mahdolliset vaikutukset pohjavesiin.	Ympäristötoimi ja rakennusvalvonta yhteistyössä ELY:n / maakuntaorganisaation kanssa	Jatkuvaa
	Uusien mahdollisten pohjavesilähteiden kartoittaminen yhdessä lähikuntien kanssa	Imatran Vesi	2017
	Pohjavesialueille asettuvan toiminnan kriittinen tarkastelu alueen luokituksen mukaan	Ympäristötoimi, kaupunkisuunnittelu (yleiskaavoitus), rakennusvalvonta	Jatkuvaa
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu

Seurantamittarit

Veden säästöön liittyvien toteutuneiden toimenpiteiden lukumäärä (kpl) vuosittain

Optio tulevien vuosien TA-laadintaan: puhtaan veden riskienhallintaan varattu budjetti (€/a)

Optio tulevien vuosien TA-laadintaan: pohjavesien laadun valvontaan ja tarvittaviin selvityksiin varattu budjetti (€/a)

4.8 Viestintä ja ympäristökasvatus

Viestinnällä ja ympäristökasvatuksella on merkittävä rooli ympäristövastuun ja kestäväen kehityksen ymmärtämisessä. Tavoitteena on, että kunnan työntekijät viestivät suoraan kunnan tavoitteista ja tekemisistä ja esiin nostetaan Imatralla tehtyjä toimivia ratkaisuja, kuten Imatran Lämmön siirtyminen fossiilisista polttoaineista uusiutuvaan polttoaineeseen, Vuoksen hyvät kalastusmahdollisuudet ja puhdas vesi tai Geopark-aluekokonaisuus.

Viestinnän tavoitteet

Tuodaan kaupungin elinvoimaisuutta esille viestimällä Imatran kestävästä ympäristöratkaisuista.

Ympäristökasvatuksen tavoitteet

Tuodaan ympäristökasvatus lähemmäs arkea.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Tuodaan kaupungin elinvoimaisuutta esille viestimällä Imatran kestävästä ympäristöratkaisuista.	Yhteisesti sovittujen sisältöjen viestiminen omassa työssä: ympäristöohjelman kärjet <ul style="list-style-type: none"> - tiedotteet - sosiaalisen median päivitykset - nettisivut - kohtaamiset organisaation ulkopuolella 	Viestintä-yksikkö (Hatupa), kaupungin johto, lopulta jokainen kaupungin työntekijä	Jatkuvaa
	Korostetaan Imatralla järjestettävissä tapahtumissa ympäristönäkölmaa.	Uusi myynti- ja markkinointiorganisaatio, viestintä-yksikkö, kaupungin johto, kaupunkikehitys	Jatkuvaa
	Markkinoinnissa hyödynnetään Vuoksea, Saimaata ja Immalanjärveä Imatran imagotyössä.	Uusi myynti- ja markkinointiorganisaatio, viestintä-yksikkö, kaupungin johto, kaupunkikehitys	Jatkuva
	Lisätään ympäristönäkölman huomioimista kaikessa matkailuun liittyvässä toiminnassa.	Kaupunkikonserni ja alan yritykset	2017

Tuodaan kaupungin elinvoimaisuutta esille viestimällä Imatran kestävästä ympäristöratkaisusta.	Kaupunki huomioi ympäristönäkökulman toiminnassaan ja toimii esimerkkinä muille toimijoille ja kuntalaisille.	Kaupunkikonserni	Jatkuvaa
	Hyödynnetään jo meneillään olevat luontoympäristöä koskevat kokonaisuudet (esim. Geopark) Imatran imagotyössä.	Kaupunkikonserni, uusi myynti- ja markkinointiorganisaatio, viestintäyksikkö	2017
	Kaupungin yhteisten esittelymateriaalien tuottaminen ja jakelu siten, että se saavuttaa käyttäjät ja kohteet. Ympäristöasiat integroidaan osaksi yleistä esittelyä ja kaupunki-imagoa.	Kaupunkikonserni, uusi myynti- ja markkinointiorganisaatio, viestintäyksikkö	2017
Tuodaan ympäristökasvatus lähemmäs arkea.	Kaikkien toimijoiden tulee päivittää ympäristötietoisuuttaan kaiken aikaa, jatkuvasti.	Jokainen kaupungin työntekijä	Jatkuvaa
	Opetussuunnitelman lisäksi laaditaan kouluille lähiympäristöä koskeva opetuspaketti.	Hyvinvointi ja koulutus palvelut, koulut, ympäristötoimi, Geopark-organisaatio	2017
	Järjestetään koululaisretkiä lämpölaitokselle, vedenpuhdistamolle ja muihin mielenkiintoisiin kohteisiin (tieto ja elämyksellinen kokemus lisäävät sosiaalista hyväksyntää ja tukea kaupungin ympäristöviestille).	Koulut yhteistyössä eri ko. kaupunkiorganisaation yhtiöiden kanssa	Jatkuvaa
	Kouluissa järjestetään ympäristöaiheisia teemaviikkoja, esim. kierrätysviikko, jolloin kirjataan kodin jätteiden synty ja jatkokesittely.	Koulu ja koti -yhteistyö, apuna ympäristötoimi	2017
	Vapaa sivistystyö huomioi ympäristöohjelman tavoitteet ja tukee niitä omassa toiminnassaan.	Työväenopisto, EK:n Kesäyliopisto, apuna ympäristötoimi	2017
	Tehdään ympäristökasvatuksen saralla yhteistyötä eri aloilla vaikuttavien toimijoiden kanssa (omat toimialat, sekä muut esim. kulttuuri ja luovat alat, matkailu, oppilaitokset ym.).	Kaupunkisuunnittelu, elämänlaatupalvelut	2017
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu

Seurantamittarit

Ympäristöasioiden sisällyttäminen kaupungin viestintämateriaaleihin (kpl/viestintäväline/a)

Ympäristökasvatukseen liittyvien opetustapahtumien lukumäärä (kpl/koulu/a)

4.9 Digitalisoinnin mahdollisuudet

Digitalisaatio avaa mahdollisuuksia uudentlaiselle toiminnalle monilla eri sektoreilla. Tavoitteena on selvittää, mitä mahdollisuuksia digitalisaatioon liittyy kaupungin toiminnoissa ja ottaa sopivia uusia järjestelmiä käyttöön.

Tavoitteet

Hyödynnetään rohkeasti digitalisoinnin tuomat mahdollisuudet kaupungin ydinprosesseissa ja toiminnoissa.

Digipalvelut ja digipolut ovat arkisia työvälineitä.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Hyödynnetään rohkeasti digitalisoinnin tuomat mahdollisuudet kaupungin ydinprosesseissa ja toiminnoissa. Digipalvelut ja digipolut arkisia työvälineitä.	Selvitetään digitalisoinnin tuomat kehittämismahdollisuudet Imatran eri sektoreilla ja toimissa asukkaiden tarpeet huomioiden.	DigiLab	Jatkuvaa
	Luodaan avoimuuden kulttuuri uusiin digitaalisiin välineisiin ja valitaan toimivat ratkaisut käyttöön kokeilun perusteella	DigiLab, kaupunkikonserni	2017
	Suhtaudutaan avoimesti digitalisoinnin mahdollisuuksiin, lisätään sosiaalisen median hyödyntämistä viestinnässä myös työympäristössä.	Jokainen kaupungin työntekijä	Jatkuvaa
	Mahdollistetaan etätöiden tekeminen niille, joiden työn luonne sen sallii.	Kaupunkikonserni	Jatkuvaa
	Hyödynnetään videopalavereita ja muita työtä helpottavia sähköisiä ratkaisuja aktiivisesti omassa työssä	DigiLab kehittäjänä, jokainen kaupungin työntekijä	Jatkuvaa
	Lisätään nettisivuille ”Virtuaaliopastus” asiakkaille, joka toteutetaan esim. chatin kautta	Viestintä-yksikkö	2016

	Hallinnossa pyritään paperittomuuteen ja kortittomuuteen (digipalvelut korvaamaan niitä, joita ei vielä ole digitoitu)	DigiLab	2017
	Big Datan hyödyntäminen (massakustomoitu markkinointi tarkemmalle kohderyhmälle – oma viestintä, tiedonkeruu ja sen pohjalta toiminnan kehittäminen)	DigiLab, uusi myynti- ja markkinointiorganisaatio	2016
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu

Seurantamittarit

Digitaalisten palveluiden ja digitalisaation kehitysprojektien ja hankkeiden lukumäärä (kpl/a)

5. SEURANTA, RAPORTOINTI JA OHJELMAN PÄIVITTÄMINEN

Imatran ympäristöohjelman toteutumista seurataan ja raportoidaan vuosittain kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilinpäätöstarkastelun yhteydessä.

Tavoitteiden toteutumisesta vastaa omalta osaltaan kunkin toimenpiteen vastuutaho. Ympäristöohjelman seuranta, raportointia ja päivittämistä varten perustetaan seurantaryhmä, joka valmistelee raportin kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan aiemmin esitettyjen, osa-aluekohtaisten seurantamittareiden avulla. Mittarien edellyttämät tiedot kerätään vuosittain raporttiin. Mittaristoa voidaan kehittää työn aikana. Raportissa esitetään seurantamittaritietojen lisäksi toteutuneet toimenpiteet. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, raportissa voidaan kuvata myös toteutuneiden toimenpiteiden vaikutukset ympäristöön ja kyseessä olevan osa-alueen kehitykseen, sekä aiheutuneet kustannukset ja syntyneet säästöt.

Ympäristöohjelman tavoitteet, toimenpiteet ja tarvittaessa seurantamittarit tarkistetaan valtuustokausittain. Näin varmistetaan toiminnan jatkuvuus. Saavutetut tavoitteet ja toimenpiteet voidaan poistaa ohjelmasta ja tällöin kyseessä olevalle osa-alueelle laaditaan uudet tavoitteet ja toimenpiteet. Myös seurantamittareita voi päivittää, mikäli jonkin mittarin osalta tavoite on saavutettu tai tieto on hyvin hankalasti saatavilla. Päivityksestä huolehtii seurantaryhmä.

Liite 1. Imatran kaupungin asukaskyselyssä ehdotetut toimenpiteet

Imatran asukaskyselyyn vastasi 90 kuntalaista. Kyselyn tulokset on koostettu yhteen tiedostoon toimenpide-ehdotuksiksi, joita voidaan sisällyttää Imatran ympäristöohjelmaan. Tähän dokumenttiin on koottu niitä näkökulmia, jotka voitaisiin sisällyttää Imatran ympäristöohjelmaan. Esitetään, että tässä mainitut asiat liitetään ohjelmaan omaksi liitteeksi.

Valtaosa kuntalaisten antamista ehdotuksista sisälsivät sellaisia näkökulmia, jotka on jo huomioitu joko osana kaavoitusprosesseja, infran suunnittelu ja rakentamista tai ovat muuten osana kaupungin kehittämistä, suunnittelua ja rakentamista (osa jopa lakisääteisinä toimintoina).

Toiminnan osa-alueet ja ehdotetut teemat:	Vastuutaho:	Aikataulu:
Kaupunkisuunnittelu		
Kaavoitetaan Imatrankosken ja Mansikkalan väli kiinteäksi kokonaisuudeksi	Kaupunkikehitys ja kaupunkisuunnittelu, kaavoitus (yleiskaavaprosessi)	2017
Puhtaat vesistöt		
Pystytetään rannoille infotauluja, joissa kerrotaan vesistöistä, niiden käytöstä ja siitä, miten jokainen voi käytöksellään edesauttaa vesistöjen tilaa	Infra-yksikkö (puistopuoli), Ympäristötoimi avustaa	2017
Vaihdetaan vettä Mellonlahdella	Ympäristötoimi, infra-yksikkö	2017/18
Rakennetaan Salosaarenpatotielle samanlainen pumppaamo kuin Kivisalmessa rehevöitymisen estämiseksi	Ympäristötoimi, vaatii laajan selvityksen	2017
Kielletään mattojen peseminen Immalanjärven ja Vuoksessa. Rakennetaan kuivalle maalle lisää matonpesupaikkoja	Infra-yksikkö, Imatran Vesi	2017
Kielletään autojen pesu rannoilla	Kaupunkikehitys, viestintä	2013
Metsät, virkistys- ja viheralueet		
Tutkitaan Stora-Ensolta ostetun alueen muuttamista suojelualueeksi alueen luonnontilaisuuden takia	Kaupunkisuunnittelu, ympäristötoimi avustaa	2017
Suositaan kasvillisuusvalinnoissa alueelle luontaisesti kuuluvia lajeja niiden paremman olosuhteiden kestokykyyn vuoksi. Suositetaan pitkäikäisiä lajeja.	Infra-yksikkö, puisto- ja metsäpuolet	2016
Rakentaminen		
Kiinnitetään kaavoituksessa huomiota ekologisiin yhteyksiin (ekologiset käytävät, viherkäytävät)	Kaupunkisuunnittelu, kaavoitus (yleiskaavaprosessi)	2017
Lisätään tiheämmin asuttujen kaupunginosien alueella kevyen liikenteen väyliä	Kaupunkisuunnittelu yhdessä infra-yksikön kanssa, elämänlaatu- ja koulutuspalvelut	2017
Koulutus, tiedotus, hankkeet, yhteistyö		
Panostetaan ympäristökasvatukseen varhaiskasvatuksesta lähtien	Ympäristötoimi koordinoi, koulutuspalvelut	2017

Jaetaan tietoa jokamiehen oikeuksista turisteille ja asukkaille. Painotetaan kiellettyjä asioita.	Kaupunkikehitys, uusi (muodostuva) matkailuorganisaatio, Imitsi	2016
Viestintä		
Laitetaan ympäristöohjelmat selvästi ja pitkäkestoisesti nähtäville ja niin että kuntalaiset voivat vaikuttaa niihin.	Ympäristötoimi yhdessä kaupunkikehityksen kanssa	2016
Lisätään aktiivisuutta lehdistön suuntaan	Kaikki toimijat, Kake ja Ympäri koordinoivat	2016 per heti
Käytetään sosiaalista mediaa ja sen tarjoamia työkaluja paremmin hyödynsi	Kaikki toimijat, Kake ja Ympäri koordinoivat	2016 per heti
Ympäristökasvatus		
Panostetaan asennekasvatukseen	Ympäristötoimi koordinoi, koulutuspalvelut	2016 per heti
Järjestetään kouluissa ja päiväkodeissa luonto- ja ympäristöaiheisia retkiä, teemapäiviä ja kursseja.	Ympäristötoimi koordinoi, koulutuspalvelut	2016/17
Opetetaan lapset ymmärtämään oma riippuvuus luonnosta ja rajallisista luonnonvaroista	Ympäristötoimi koordinoi, koulutuspalvelut	2016/17
Osallistetaan nuoret toimimaan ympäristön hyväksi ja mahdollistetaan oman toiminnan vaikutusten ymmärtäminen	Ympäristötoimi koordinoi, koulutuspalvelut ja elämäntalutuspalvelut	2016/17
Aktivoidaan väestöä ja herätetään vastuullisuus	Kaikki toimijat, Kake ja Ympäri koordinoivat	2016 per heti
Muut		
Siirrytään hybridi/sähköautoihin	Kaupunkikehitys, hatupa	2017
Lisätään ympäristöystävällisiä joukkoliikennevälineitä (sähköbussit, kaupungin sisäinen raideliikenne, vuokrattavat sähköpyörät)	Kaupunkikehitys, liikennesuunnittelu	2017/2019
Toiminnan osa-alueet ja ehdotetut teemat	Vastuutaho	Aikataulu

Liite 2. Imatran kaupungin asukaskyselyn karttakysymysten tuloksien yhteenveto

Asukaskyselyssä tiedusteltiin imatralaisten mieli- ja inhokkipaikkoja. Kysely tähtäsi siihen, että esimerkiksi yleiskaavoituksen ja muun alueiden käytön tueksi saadaan välitöntä palautetta kaupunkilaisten paikkapreferensseistä. Käytetty lähestymistapa on hyvin yleinen kun tarkastellaan ihmisten paikkakokemuksia ja alueiden miellyttävyyttä tai epämiellyttävyyttä.

Vastauksia saatiin hyvin ja vastaukset on merkitty kaikkiaan seitsemälle karttalehdelle tarkastelun tueksi. Osaan vastauksista kuntalaiset ovat myös antaneet kirjallisen palautteen. Kaikkiaan mielipaikoiksi merkittiin 125 kohdetta Imatran kaupungin alueelta. Ymmärrettävästi pääosa mielipaikoista sijoittuu vesistöjen äärelle: Vuoksen, Immalanjärven ja Saimaan rannoille. Suosituin yksittäinen kohde oli Lammassaari, jota keuhuttiin hyvänä ulkoilumaastona, hienoista Saimaa-maisemista ja Suomen kauneimpana lenkkipolkuna. Kylpylän, Ukonlinnan ja Ukonniemen alueet keräsivät myös myönteisiä arvioita liikunta- ja vapaa-ajan mahdollisuuksista. Urbaanimasta ympäristöstä myönteisessä mielessä nousivat Imatrankoskelta Kruunupuisto, Koskiuoma sekä kaupunkipuron alue. Myös Mellonlahti keräsi myönteisiä merkintöjä.

Asukkaiden mielestä inhokkipaikoiksi (51 merkittää karttapohjissa) nousivat alueet, joissa liikenteelliset tai muut yhdyskuntarakenteen tekijät aiheuttivat kielteisiä tunteja ympäristöä kohtaan. Tyypillisesti näitä olivat liikekeskusten asfaltoidut pysäköintialueet. Lisäksi alueet, joiden toiminnallinen luonne on muuttunut aikojen saatossa toiseksi. Alueet mainitaan ränsistyneiksi tai epämääräisiksi. Näiden alueiden ympäristön suunnitteluun on jatkossa panostettava.

Alla oleviin taulukoihin on listattu kyselyssä annettuja sanallisia arvioita mieli- ja inhokkipaikoista. Kartta-aineistot ovat kaupunkisuunnittelun käytössä ja ne toimivat Ympäristöohjelman oheismateriaalina.

Asukkaiden mielipaikkoja:

- Rauhallinen metsäalue Paajalassa
- Kosken lähiympäristö mukaan luettuna kaupunkipuro
- Kruununpuisto
- Kaupunkipuro
- Imatrankosken urheilukentän ympäristön metsäpolut
- Meltola ja Mellonlahti, Imatrankosken alapuolinen Vuoksi
- Vuoksi, Vuoksen rannat: kaikkien käytettävissä
- Mellonlahti, hieno luontokohde
- Teppanalan Näkötorinmäki
- Paperharjuintie ympäristöineen: "Imatran Pispala"
- Karhumäki, luonnonkaunis
- Itä-Siitolan kartanon (Manseenin kartanon) alue
- Kartanon takana oleva vanha metsä
- Upea rautasilta: Eiffel-torni poikittain
- Ritikankosken maalaismaisema peltoineen
- Kirkkopeltokoulu, ihana miljö, Tainionkosken koulu
- Neitsytniemi
- Neitsytniemen kalastuspaikka
- Niskalammen suojelumetsä, lähimetsä
- Niskalammen asuinalue, lähellä Saimaata ja Vuoksea
- Malonsaari
- Haapasaari, Mikonsaari, Malonsaari ja Kuusikkosaari, kaikkien virkistyskäytössä

- Lempukan ja Hosseinlahden metsät ja rannat, kaikkien virkistyskäytössä, luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat luontokohteet
- Lempukka, siisti uimaranta
- Ukonniemi, kaunistoa luontoa, Saimaa, hyvät lenkkeilymaastot, mukava retkikohde
- Lammassaari, Suomen kaunein lenkkipolku: retkeily, hiihto jne. Hulppeat järvinäköalat
- Immalanjärvi, kaupunkilaisten keidas
- Immalanjärven tervaleppälehtoalue
- Lietteenranta, maalla oleva matonpesupaikka, lintutorni
- Golfkenttä
- Golfkentän ranta-alueet, hyvä lintupaikka
- Kelloniemi, hyvä rauhoittumispaikka, todellinen helmi lintujen seuraamiseen
- Immalan uimaranta, ei kaupallisia toimintoja
- Raution alue, rantaa ja luontoa lähellä

Paikkoja, jotka jotkut vastanneet kokivat epämiellyttäväiksi:

- Suurensuonojan alue, metsätalouskäyttöön otettu soinen Immalanjärven valuma-alue, joka aiheuttaa Immalanjärven ravinnekuormitusta
- Imatrankosken silta, meluisa, suojatiet vaaralliset
- Imatrankosken tori, elementtitaloja, kylmä ja pimeä suuren osan vuodesta
- Helsingintien sisääntulo Imatralle, ruma
- Kuutostien varsi Mansikkalassa: roskaantumista
- Mansikkapaikan paikoitusalue
- Suuret marketit
- Pussikalja-alue
- Imatrankoski
- Rautatieaseman seutu
- Mansikkala
- Sienimäki
- Sienimäen ranta
- Vuoksenniskan alue: tyhjät liikerakennukset,
- Kurkivuoren teollisuusalue, roskaisuutta
- Kaukopään tehdas, ilmansaasteita ja melua
- Raution alueella palvelut kaukana
- Mellonlahti